

1.1 Τι είναι το επενδυτικό σχέδιο

Η δημιουργικότητα ενός επιχειρηματικού φορέα (ιδιώτη, εταιρείας, συνεταιρισμού, ομίλου, δημόσιας επιχείρησης) εξαρτάται κυρίως από τα παραγωγικά έργα που προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο. Παραγωγικά έργα είναι οι γεωργικές βιομηχανίες, οι μεταλλευτικές μονάδες, οι βιομηχανικές μονάδες, τα ναυπηγεία, τα ξενοδοχεία, οι επιχειρήσεις μεταφορών και πολλά άλλα, τα οποία δημιουργούνται για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες σε αγαθά και υπηρεσίες.

Ένα παραγωγικό έργο ξεκινάει από μια επιχειρηματική ιδέα ή από την επισήμανση μιας επενδυτικής ευκαιρίας. Εφόσον αυτή κρίνεται ενδιαφέρουσα και ελκυστική, υποβάλλεται σε περαιτέρω διερεύνηση ή μελέτη ως επενδυτικό σχέδιο.

Το επενδυτικό σχέδιο είναι μια «σύνθετη δραστηριότητα, που αναλαμβάνει κάποιος επιχειρηματίας / επιχειρηματικός φορέας (ο επενδυτής) και απαιτεί μια σειρά από πολύ καλά σχεδιασμένες αποφάσεις και ενέργειες διάθεσης σπανίων πόρων (το κόστος), για να δημιουργηθεί σε επιλεγμένη θέση μια νέα παραγωγική μονάδα ή να επεκταθεί/εκσυγχρονιστεί μια υφιστάμενη επιχείρηση, που έχει ορισμένο χρόνο ζωής και παράγει αγαθά και υπηρεσίες (οι ωφέλειες), τα οποία ζητούνται στο εσωτερικό ή το εξωτερικό».

Η έννοια του επενδυτικού σχεδίου θα γίνει περισσότερο κατανοητή, αν αναφερθούμε αναλυτικά στα επιμέρους βασικά στοιχεία που συνθέτουν το περιεχόμενό του.

1. **Αποτελεί σύνθετη δραστηριότητα**, την οποία αναλαμβάνει κάποιος υπεύθυνος επιχειρηματικός φορέας ως επενδυτής, παίρνοντας ορισμένες πολύ καλά μελετημένες και σχεδιασμένες αποφάσεις για την επιλογή και την ολοκλήρωση του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου σε μια παραγωγική μονάδα. Ο επιχειρηματικός αυτός φορέας μπορεί να είναι ιδιώτης, ανώνυμη εταιρεία, δημόσια επιχείρηση, συνεταιρισμός, κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση, δημοτική επιχείρηση, εταιρεία λαϊκής βάσης κ.λπ.
2. **Απαιτεί διάθεση περιορισμένων πόρων** (εδαφικών εκτάσεων, κεφαλαίων, ειδικευμένων εργατών, διευθυντικών στελεχών κ.λπ.), που αποτελούν το κόστος του επενδυτικού σχεδίου. Οι πόροι αυτοί εκφράζονται σε χρηματικούς όρους ή χρηματοδότηση, η οποία εξασφαλίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος από τους εκάστοτε κατάλληλους χρηματοδοτικούς φορείς (επενδυτικά κοινοτικά ή εθνικά προγράμματα, τράπεζες κ.λπ.).
3. **Αναφέρεται είτε στη δημιουργία μιας νέας παραγωγικής μονάδας** είτε στην επέκταση και τον εκσυγχρονισμό μιας υφιστάμενης. Μπορεί επίσης να αφορά και τη μορφή συμμετοχής σε υπάρχουσα παραγωγική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.

4. **Γίνεται σε ορισμένο τόπο** (τοποθεσία υλοποίησης του σχεδίου επένδυσης σε περίπτωση ίδρυσης νέας μονάδας ή επέκτασης υφιστάμενης επιχείρησης). Η επιλογή της περιοχής, και ειδικότερα της τοποθεσίας εγκατάστασης μιας επιχείρησης, είναι σημαντική απόφαση, αφού επηρεάζει το κόστος λειτουργίας της μονάδας (εφοδιασμός με πρώτες και βοηθητικές ύλες, εξεύρεση του κατάλληλου εργατικού-στελεχιακού δυναμικού, πρόσβαση στην αγορά, πρόσβαση σε δίκτυα υποδομής, γειτνίαση με κέντρα ερευνών και ειδικών υπηρεσιών, διαφορετική χρηματοοικονομική ενίσχυση από πλευράς επενδυτικών προγραμμάτων κ.λπ.).
5. **Έχει ορισμένο χρόνο ζωής.** Η περίοδος παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, όπως τη φυσική φθορά και την τεχνική ή οικονομική απαξίωση των πάγιων εγκαταστάσεων. Με τον όρο «τεχνική απαξίωση» των πάγιων εγκαταστάσεων —και ειδικότερα του μηχανολογικού εξοπλισμού— εννοούμε την εμφάνιση νέας τεχνολογίας με υψηλότερη παραγωγικότητα —άρα και ανταγωνιστικότητα—, με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η πρόωγη αντικατάσταση μέρους της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, εξαιτίας της τεχνικής απαξίωσης των εγκαταστάσεών τους. Στην άλλη περίπτωση, «οικονομική απαξίωση» έχουμε όταν κάποιες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν νέες καινοτομικές ενέργειες σε θέματα τεχνολογίας στην παραγωγή ή σε άλλους τομείς της επιχειρησιακής δραστηριότητας, προσφέροντας έτσι πλέον τα προϊόντα ή υπηρεσίες τους στην αγορά σε χαμηλότερες τιμές έναντι των υπολοίπων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στον κλάδο όπου δραστηριοποιούνται. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες των επιχειρήσεων που δεν προσαρμόστηκαν εγκαίρως στις νέες συνθήκες χάνουν έδαφος στην αγορά, αφού διατηρούν υψηλότερο κόστος παραγωγής ανά μονάδα προϊόντος ή υπηρεσίας.
6. **Παράγει αγαθά ή παρέχει υπηρεσίες** που αποτελούν τις ωφέλειες, δηλαδή τα έσοδα του επενδυτικού σχεδίου. Η παραγωγή αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών αφορά κάθε αγαθό ή υπηρεσία που προφανώς είναι επιθυμητά στην ευρύτερη κοινωνία και καλύπτουν πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν το προϊόν ή η υπηρεσία δημιουργούν προβλήματα στο άμεσο ή ευρύτερο περιβάλλον, τότε χρειάζεται πειστική τεκμηρίωση και επαρκής πληροφόρηση προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι τυχόν αντιδράσεις των πολιτών και των οργανώσεων που θα υποστούν τις επιπτώσεις από την επένδυση.
7. **Δημιουργείται κυρίως για να ικανοποιήσει τη ζήτηση** για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, στη χώρα ή το εξωτερικό. Πολύ σημαντική υπόθεση στη διαδικασία της διερεύνησης και επιλογής ενός επενδυτικού σχεδίου είναι ο εντοπισμός του «κενού» της αγοράς. Με άλλα λόγια, το προϊόν ή υπηρεσία που θα προκύψει από την υλοποίηση μιας νέας επένδυσης θα πρέπει να έχει εκείνα τα στοιχεία που θα διασφαλίζουν ένα ικανοποιητικό μερίδιο στην αγορά «στόχου» του φορέα της προτεινόμενης επένδυσης. Το μερίδιο αυτό ρυθμίζει και το μέγεθος της επιχείρησης, τον βαθμό αξιοποίησης των εγκαταστάσεων και γενικά την οικονομική αποδοτικότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα ότι το κάθε επενδυτικό σχέδιο γίνεται με την πρωτοβουλία της ευθύνης, διοίκησης, οργάνωσης και καθοδήγησης ενός επιχειρηματικού φορέα (επιχειρηματία-μάνατζμεντ) και αποτελεί τον οικονομοτεχνικό συνδυασμό ή μετασχηματισμό πόρων/εισορών σε παραγωγική διαδικασία, η οποία καταλήγει στην προσφορά αγαθών ή και υπηρεσιών.

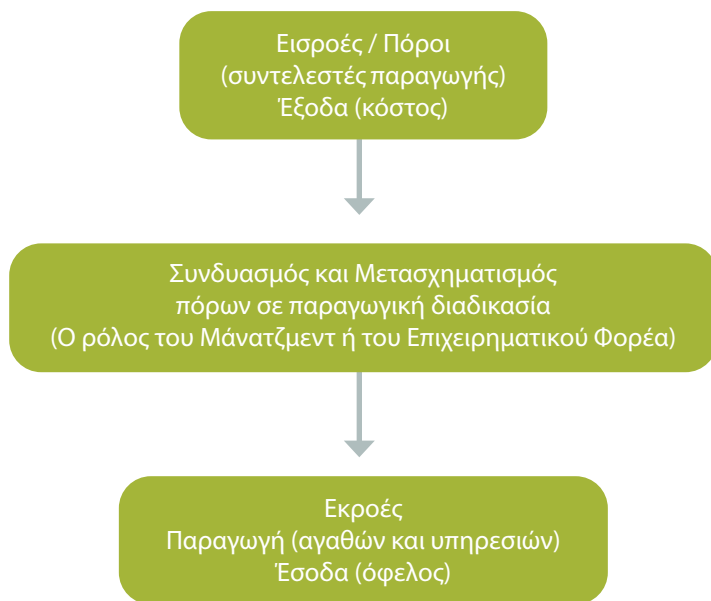
Οι πόροι που χρησιμοποιούνται στο επενδυτικό σχέδιο είναι το κόστος ή οι εισροές του (έξοδα και άλλες επιπτώσεις). Τα παραγόμενα αγαθά αποτελούν τις ωφέλειες ή τις εκροές του (έσοδα και άλλες θετικές αναπτυξιακές συνέπειες), όπως φαίνεται παρακάτω (διάγραμμα 1.1).

Είναι φανερό ότι τα δύο βασικά μεγέθη ή ροές του σχεδίου είναι **πρώτον** το κόστος-επιπτώσεις που αφορούν την υλοποίηση της επένδυσης και **δεύτερον** τα έσοδα-ωφέλειες που προκύπτουν από την υλοποίηση της επένδυσης.

Το κόστος είναι άμεσο και έμμεσο. **Άμεσο κόστος** είναι η φανερή διάθεση ή δαπάνη οικονομικών πόρων για την υλοποίηση του σχεδίου επένδυσης (π.χ. διάθεση γης, κεφαλαίου, εργασίας κ.λπ.) και την παραγωγική λειτουργία της υπό ίδρυση μονάδας (λειτουργικό κόστος). **Έμμεσο κόστος** είναι μια σειρά από αρνητικές δευτερογενείς επιδράσεις ή επιπτώσεις (αρνητικές «διαχύσεις»), που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. αλλοίωση στο φυσικό περιβάλλον, καταστροφή ενός αρχαιολογικού χώρου κ.λπ.).

Οι ωφέλειες είναι επίσης άμεσες και έμμεσες. Οι **άμεσες** περιλαμβάνουν όλα τα έσοδα από την πώληση των αγαθών και υπηρεσιών που θα παράγει ή θα προσφέρει αντίστοιχα το νέο επενδυτικό σχέδιο. Οι **έμμεσες** αφορούν όλες εκείνες τις θετικές αναπτυξιακές επιδράσεις που θα προκύψουν από την ίδρυση και λειτουργία της νέας μονάδας (θετικές «διαχύσεις»), όπως η χρησιμοποίηση των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών για την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων, η ενίσχυση της αναπτυξιακής ψυχολογίας από το νέο αυτό επενδυτικό σχέδιο, η τεχνική πρόοδος της χώρας από τη χρησιμοποίηση προχωρημένης τεχνολογίας κ.λπ.

Τα δύο αυτά μεγέθη, κόστος και ωφέλειες, αποτελούν τα βασικά στοιχεία πάνω στα οποία στηρίζεται κυρίως η ανάλυση και αξιολόγηση του σχεδίου.

Διάγραμμα 1.1 Σχηματική παρουσίαση της έννοιας του επενδυτικού σχεδίου

Πηγή: ΕΤΒΑ, Εγχειρίδιο αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων, Στ. Θεοφανίδης

Οι αποφάσεις που αφορούν το κόστος επένδυσης είναι ιδιαίτερα σημαντικές, γιατί δεσμεύουν κεφάλαια για πολλά χρόνια και τυχόν μεταβολές κατά τη λειτουργία της επιχείρησης, ενώ αρκετές φορές έχουν ζημιογόνες συνέπειες στην επιχείρηση. Δύσκολα αντιστρέφονται λανθασμένες αποφάσεις επενδύσεων χωρίς επιπτώσεις. Οι αποφάσεις αυτές βασίζονται κυρίως σε προβλέψεις για τη μελλοντική ζήτηση, δηλαδή τις πωλήσεις της επιχείρησης στο μέλλον.

Τρία είναι τα βασικά ερωτήματα που πρέπει να απασχολήσουν κάθε υποψήφιο επενδυτή για τη λήψη της απόφασης:

- i. αν αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία, ποια θα πρέπει να είναι αυτά και πότε πρέπει να αποκτηθούν (απόφαση επένδυσης)·
- ii. ποια θα είναι η αποδοτικότητα–βιωσιμότητα της εξεταζόμενης επένδυσης (απόφαση επιλογής)·
- iii. πώς θα βρεθεί το κεφάλαιο που απαιτείται για την απόκτησή τους (απόφαση χρηματοδότησης–υλοποίησης).

Η απόφαση για το είδος της επένδυσης και την επιλογή ή απόρριψή της πρέπει να ληφθεί ξεχωριστά και ανεξάρτητα από την απόφαση χρηματοδότησης–υλοποίησης. Η απόφαση για την επένδυση θα πρέπει να ληφθεί πρώτη και, μόνο όταν η ίδια η επένδυση αποφασιστεί οριστικά, θα πρέπει να εξεταστούν οι τρόποι χρηματοδότησης. Τα επιμέρους ενδεικτικά ερωτήματα που προκύπτουν όταν πρόκειται να παρθεί η απόφαση είναι ποικίλα.

- Ποια είναι η κύρια σκοπιμότητα της επένδυσης;
- Ποιο θα είναι το άριστο μέγεθος της επένδυσης; Θα μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε το όποιο μέγεθος τεχνολογίας ή χρειαζόμαστε μικρότερη τεχνολογία —και γιατί;
- Στην περίπτωση εναλλακτικών επενδύσεων, σε ποια από όλες συμφέρει περισσότερο να επενδύσουμε τα χρήματά μας;
- Συμφέρει περισσότερο να επενδύσουμε σε πάγια στοιχεία ή μήπως είναι φρονιμότερο να προβούμε στην ενοικίασή τους (leasing);
- Είναι περισσότερο συμφέρον να προβούμε σε ενοικίαση ενός κτιρίου ή να επιλέξουμε την αγορά του; Μήπως είναι καλύτερο να αναλάβουμε την κατασκευή του οι ίδιοι;
- Είναι προτιμότερο να νοικιάσουμε ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο ή να δανειστούμε χρήματα και να το αγοράσουμε;
- Συμφέρει να αποφασίσουμε για μια επένδυση σήμερα ή μήπως να αναβάλουμε τη λήψη της απόφασης για το μέλλον;
- Είναι καλύτερο να επενδύσουμε στην Αθήνα (κέντρο), σε προάστιο ή στην επαρχία; Μήπως το κράτος χορηγεί επενδυτικά κίνητρα για αποκέντρωση, π.χ. επιχορήγηση για επένδυση στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

1.2 Ο σύνθετος χαρακτήρας του επενδυτικού σχεδίου

Είναι απαραίτητο να επιστημόνουμε εξαρχής ότι η προώθηση ενός επενδυτικού σχεδίου δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση: αποτελεί δύσκολο εγχείρημα, γιατί έχει σύνθετο χαρακτήρα και πολλαπλές απόψεις.

Στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία γίνεται αναφορά στις εξής, κατά σειρά σημαντικότητας, απόψεις που πρέπει να καλύπτει ένα επενδυτικό σχέδιο:

- α. Στην επιχειρηματική άποψη**, ως ανάληψη ευθυνών, πρωτοβουλιών και κινδύνων από τον επιχειρηματικό φορέα του σχεδίου επένδυσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η ύπαρξη του κατάλληλου επιχειρηματικού φορέα, ο οποίος θα αναλάβει τη διερεύνηση και αξιολόγηση μεταξύ δυνητικών, εναλλακτικών ευκαιριών επενδύσεων, καταλήγοντας στο πλέον ελκυστικό επενδυτικό σχέδιο σε σχέση με τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρίες, ικανότητες και δεξιότητες, καθώς και των απαραίτητων διαθέσιμων κεφαλαίων. Με άλλα λόγια, ο υποψήφιος επιχειρηματικός φορέας θα πρέπει να πληροί, από πολλές πλευρές, την πρώτη και βασικότερη άποψη του επενδυτικού σχεδίου: να υφίστανται οι κατάλληλες προϋποθέσεις που θα διασφαλίζουν μια άριστη επιχειρηματική άποψη.
- β. Στην τεχνική άποψη**, ως διαδικασία οικονομοτεχνικού συνδυασμού και μετασχηματισμού πόρων–εισροών σε παραγωγή–εκροή αγαθών ή υπηρεσιών και ως πρόβλημα επιλογής του άριστου τεχνολογικού/μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού. Από τεχνικής άποψης, το προτεινόμενο σχέδιο θα πρέπει να διασφαλίζει την επιλογή κατάλληλης τεχνολογίας, τόσο σε σχέση με την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα των προϊόντων ή υπηρεσιών όσο και σε σχέση με τον βαθμό αξιοποίησης της εν λόγω τεχνολογίας από την επιζητούμενη αγορά «στόχου» του φορέα της επένδυσης. Έτσι, λοιπόν, δεν είναι το ζητούμενο να επιλεγεί η καλύτερη τεχνολογία από πλευράς παραγωγικότητας, αλλά εκείνη που θα καλύπτει τις προϋποθέσεις του άριστου συνδυασμού της δυνατότητας για την παραγωγή και διάθεση, ενώ επιπλέον υπάρχει ή διασφαλίζεται η τεχνογνωσία εφαρμογής της.

- γ. **Στην οικονομική άποψη**, ως εξασφάλιση της οικονομικής απόδοσης του επενδυτικού σχεδίου, η οποία προκύπτει από τη σύγκριση των πόρων που διατέθηκαν και των οικονομικών αποτελεσμάτων τους. Ένα τέτοιο σχέδιο, που καλύπτει την επιχειρηματική και τεχνική άποψη, δεν συνεπάγεται ότι δεν χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση ή προσαρμογή, προκειμένου να διασφαλιστεί η απαιτούμενη αποδοτικότητα από οικονομικής πλευράς. Με άλλα λόγια, η άριστη οικονομική άποψη σχετικά με τους πόρους που θα διατεθούν αφορά τον βαθμό απόδοσης της επένδυσης σε σχέση με τους ιδίους ή συνολικούς πόρους που θα χρειαστούν· η απόδοση του επενδυτικού σχεδίου είναι συνάρτηση του βαθμού αξιοποίησης των εγκαταστάσεων, της δυνατότητας διείσδυσης των προϊόντων του εξεταζόμενου επενδυτικού σχεδίου στην υποψήφια, δυνητική αγορά και των αναμενόμενων οικονομικών αποτελεσμάτων που θα επιτευχθούν.
- δ. **Στη χρηματοδοτική άποψη**, η οποία αναφέρεται στη διερεύνηση της χρηματοδοτικής εφικτότητας για την εξασφάλιση των αναγκαίων και ευνοϊκών χρηματικών κεφαλαίων που θα χρειαστούν για την ταμειακή εξυπηρέτηση του έργου σε όλες του τις φάσεις (σχεδιασμού και υλοποίησης της επένδυσης, λειτουργίας της μονάδας). Πολύ σημαντικό στοιχείο στη διαδικασία της διερεύνησης μιας επενδυτικής ευκαιρίας είναι τόσο η εξασφάλιση των απαιτούμενων κεφαλαίων, αρχικά, για την υλοποίηση της εξεταζόμενης επένδυσης και για τη λειτουργία της μονάδας που θα προκύψει, όσο κυρίως η ανεύρεση ευνοϊκών πηγών χρηματοδότησης του έργου. Ευνοϊκή πηγή κεφαλαίου μιας επένδυσης είναι πρώτον τα δωρεάν κεφάλαια που παρέχουν ορισμένα επενδυτικά προγράμματα της χώρας ή της ΕΕ, δεύτερον τα ίδια κεφάλαια που προσφέρουν οι μέτοχοι μιας εταιρείας και τρίτον εκείνα τα ξένα κεφάλαια —τραπεζικός μακροπρόθεσμος δανεισμός—, που δίδονται με χαμηλότερο κόστος και με λιγότερες εξασφαλίσεις.
- ε. **Στη χωροταξική και περιβαλλοντική άποψη**, που αναφέρεται στην επιλογή της άριστης τοποθεσίας για το επενδυτικό σχέδιο, σε σχέση και με τις επιδράσεις του στο φυσικό, οικολογικό και ιστορικό περιβάλλον. Η χωροταξική/περιβαλλοντική άποψη αποτελεί επίσης σημαντικό ζήτημα, ιδιαίτερα για μεγάλες επενδύσεις, όχι γιατί ο τόπος εγκατάστασης ενός επενδυτικού σχεδίου έχει συγκεκριμένες οικονομικές επιδράσεις στη λειτουργία και ανάπτυξη μιας παραγωγικής επιχείρησης (εφοδιασμό με πρώτες ύλες κ.λπ.), αλλά κυρίως λόγω των θετικών ή αρνητικών περιβαλλοντικών συνεπειών του στην ευρύτερη περιοχή. Δημιουργεί, δηλαδή, θετικές ή αρνητικές «δυνάμεις», ώστε σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι καθοριστικές για την επιβίωση των παραγωγικών αυτών μονάδων. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι σε περιπτώσεις όπου φορείς μεγάλων επενδύσεων δεν έδωσαν ιδιαίτερη προσοχή στη διερεύνηση των τυχόν αρνητικών επιδράσεων στο ευρύτερο περιβάλλον, τα σχέδια αυτά είτε δεν υλοποιήθηκαν είτε καθυστέρησαν σημαντικά κατά τη φάση της υλοποίησής τους, λόγω των ισχυρών αντιδράσεων οικολογικών και λοιπών οργανώσεων της περιοχής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί η αποδοτική λειτουργία των μονάδων τους και να καθίστανται προβληματικές οι επιχειρήσεις ήδη από την ίδρυσή τους (βλ. την αποτυχημένη προσπάθεια αξιοποίησης του βωξίτη στον Νομό Δράμας και τη μετ' εμποδίων αξιοποίηση των μεταλλείων χρυσού στη Χαλκιδική).
- στ. **Στην οργανωτική άποψη**, δηλαδή την εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής οργανωτικής δομής των παραγωγικών και άλλων λειτουργιών στο επενδυτικό σχέδιο, όπως του συστήματος παραγωγής, των σχέσεων με τους προμηθευτές, του δικτύου διανομής κτλ.
- ζ. **Στη διοικητική άποψη**, που σχετίζεται με την εξασφάλιση του καλύτερου συστήματος μανάτζμεντ για τη διαχείριση όλων των υποθέσεων που αφορούν την υλοποίηση της επένδυσης, τη λειτουργία της επιχείρησης, τη διάθεση της παραγωγής και τον έλεγχο όλων των διαδικασιών της νέας μονάδας.
- η. **Στη διαχειριστική άποψη**, που αναφέρεται στην εξασφάλιση του καλύτερου συστήματος διαχείρισης των πόρων, της περιουσίας και της ρευστότητας της παραγωγικής μονάδας. Το θέμα της χρηματοοικονομικής διαχείρισης ενός επενδυτικού σχεδίου αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία ειδικότερα όταν η υλοποίηση μιας επένδυσης βασίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος στη χρη-

ματοδότηση των λεγόμενων «δωρεάν κεφαλαίων» (κίνητρα επενδύσεων). Τα εν λόγω, που είναι σε έναν βαθμό και δελεαστικά κεφάλαια, δίδονται κάτω από γραφειοκρατικές και χρονοβόρες διαδικασίες. Έτσι, γίνεται άγνωστος ο προβλεπόμενος χρόνος εκταμίευσής τους, γεγονός που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα κατά την υλοποίηση της επένδυσης (καθυστερήση του χρόνου ολοκλήρωσης, αναμόρφωση του κόστους επένδυσης, αλλαγή της τεχνολογίας σε σχέση με τον αρχικό προγραμματισμό, αναζήτηση ξένων κεφαλαίων για προσωρινή κάλυψη των δωρεάν κεφαλαίων, αύξηση του κόστους λειτουργίας της μονάδας κ.λπ.) και θέτει σε μεγάλο κίνδυνο τη βιωσιμότητα και αποδοτικότητα του νέου επενδυτικού σχεδίου. Εξίσου σημαντικά προβλήματα ανακύπτουν όταν ο φορέας της επένδυσης δεν έχει στην πράξη τα προβλεπόμενα ίδια κεφάλαια —ή καλύτερα την προβλεπόμενη ίδια συμμετοχή—, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο το έργο της οικονομικής διαχείρισης της επένδυσης.

- θ. **Στην εργασιακή–συνδικαλιστική άποψη**, που αφορά την εξασφάλιση αρμονικών εργασιακών σχέσεων, ώστε να επικρατεί κλίμα δημιουργικής σύμπνοιας μεταξύ ιδιοκτητών, στελεχών και εργατών. Η άποψη αυτή έχει μεγαλύτερη σημασία κυρίως σε επενδυτικά έργα «έντασης εργασίας», δηλαδή σε μονάδες με μεγάλο αριθμό εργαζομένων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το θέμα των εργασιακών σχέσεων, συνθηκών και των συνδικαλιστικών δράσεων φαίνεται να έχει βαρύτητα στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων αυτών. Η σημασία της συγκεκριμένης άποψης βαίνει φθίνουσα σε περιόδους ύφεσης ή κρίσης, ενώ, σε περιόδους ανάπτυξης και άνθησης της οικονομίας, αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον η διερεύνηση και εξασφάλιση κατάλληλων και σταθερών εργασιακών και συνδικαλιστικών συνθηκών στους χώρους εργασίας.
- ι. **Στην κοινωνική–πολιτική άποψη**, η οποία αναφέρεται στην αποδοχή της επένδυσης από την ευρύτερη κοινωνία. Το κάθε παραγωγικό έργο δεν είναι ανεξάρτητο από τον κοινωνικό και πολιτικό του περίγυρο, δεδομένου ότι μπορεί να παραγάγει κοινωνικώς επιθυμητά ή ανεπιθύμητα αγαθά. Άρα, ενδιαφέρει ζωηρά τους πολίτες όταν επηρεάζει το ανθρώπινο περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και δραστηριοποιούνται.

Η κατανόηση των παραπάνω απόψεων του επενδυτικού σχεδίου φανερώνει πληρέστερα τον ιδιαίτερα σύνθετο χαρακτήρα του και επιτρέπει σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (επιχειρηματίες, μελετητές και συμβούλους επενδύσεων, αναλυτές και αξιολογητές επενδυτικών σχεδίων, χρηματοδοτικούς φορείς, τεχνικούς εμπειρογνώμονες και άλλους) να λάβουν τις πλέον ενδεδειγμένες αποφάσεις σε σχέση με την αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν, τόσο κατά τη διαδικασία της επιλογής, αξιολόγησης και υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων όσο και κατά τη διαδικασία της αρχικής λειτουργίας της παραγωγικής μονάδας.

Μια ολοκληρωμένη διαδικασία αξιολόγησης των σχεδίων επενδύσεων πρέπει να περιλαμβάνει τη διερεύνηση της ισορροπίας ή μη όλων των παραπάνω απόψεων και, κυρίως, τη σύγκριση των χρηματοοικονομικών ροών (κόστους και ωφελειών), τόσο από ιδιωτικοοικονομικής πλευράς (με υπολογιζόμενες κοινωνικές τιμές), αλλά και από την κοινωνικοοικονομική πλευρά των συνεπειών στην εθνική οικονομία.

Σε περίπτωση, βέβαια, που υπάρχουν πολλά εναλλακτικά σχέδια και οι διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι είναι περιορισμένοι, η αξιολόγηση αφορά την ιεράρχησή τους από άποψη συγκριτικής αποδοτικότητας, ώστε να επιλεγούν εκείνα που προσφέρουν περισσότερα πλεονεκτήματα σε σχέση με τις παραπάνω απόψεις, λαμβάνοντας υπόψη και τα κριτήρια από κοινωνικοοικονομικής πλευράς του επενδυτικού σχεδίου.

Εκείνο, όμως, που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι το γεγονός ότι η πραγματοποίηση ενός τέτοιου σχεδίου, δηλαδή η δημιουργία μιας παραγωγικής μονάδας ως οργανωμένης συλλογικής προσπάθειας πολλών φορέων, απαιτεί πριν από οτιδήποτε άλλο τη συντονισμένη δράση και τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Το παραπάνω, δυστυχώς, λείπει από την ελληνική κοινωνία και θα πρέπει να γίνει άμεσο

μέλημα των υπευθύνων, προκειμένου να δρομολογηθεί η ανάταξη των επενδύσεων, γεγονός που θα επιφέρει θετικές συνέπειες στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Ιδιαίτερο ρόλο στον τομέα του συντονισμού παίζει η πολιτεία και ειδικότερα το αρμόδιο υπουργείο. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να λειτουργεί αποτελεσματικά και αποφασιστικά προκειμένου να γίνεται ουσιαστική προσέλκυση των επενδυτών και να υπάρχει άμεση παρακολούθηση των διαδικασιών και ενεργειών στήριξης του θεσμού των ενισχύσεων, καθώς και διερεύνηση των συνθηκών λειτουργίας των μονάδων μετά την υλοποίηση των επενδύσεων.

Αν απουσιάζει η προαναφερθείσα θεμελιώδης προϋπόθεση, ένα επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να αξιολογηθεί ορθά, ούτε είναι δυνατόν να προωθηθεί αποτελεσματικά, ώστε να δημιουργηθεί μια αποδοτική παραγωγική μονάδα, που θα προσφέρει τα αγαθά και τις υπηρεσίες της στο κοινωνικό σύνολο.

1.3 Διακρίσεις των επενδυτικών σχεδίων

Στη βιβλιογραφία συναντάμε πολλές διακρίσεις των επενδυτικών σχεδίων, από τις οποίες οι σημαντικότερες παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 1.1 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τη φυσική τους διάσταση

1	Νέα παραγωγική μονάδα
2	Επέκταση υφιστάμενης παραγωγικής μονάδας
3	Συμπλήρωση ή προσαρμογή του παραγωγικού δυναμικού υφιστάμενης μονάδας
4	Ανακατασκευή ή ανανέωση ή εκσυγχρονισμός υφιστάμενου εξοπλισμού (π.χ. για την προσθήκη νέων προϊόντων στην παραγωγική γραμμή)
5	Συμμετοχή σε υφιστάμενη επιχειρηματική δραστηριότητα
6	Αγορά υφιστάμενης ("προβληματικής") παραγωγικής μονάδας
7	Πρόγραμμα δράσης που αφορά δαπάνη ("επένδυση") για την προώθηση κάποιου επιχειρηματικού σκοπού κ. ο. κ.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, επειδή η προώθηση της επένδυσης απαιτεί μια ορισμένη σύγκριση κόστους και ωφελειών, ή εσόδων και εξόδων, ή πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων, μπορεί να εφαρμοστούν οι αρχές της ανάλυσης και αξιολόγησης των σχεδίων. Θα πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι σε ορισμένες περιπτώσεις είναι ορθολογικότερο να επιλέξουμε, για παράδειγμα, την αγορά ή ενοικίαση μιας προβληματικής επιχείρησης σε πολύ χαμηλό κόστος αντί να προβούμε στη δημιουργία μιας νέας μονάδας με ανάλογο αντικείμενο δραστηριότητας και ιδιαίτερα υψηλό κόστος επένδυσης. Αυτό όμως προϋποθέτει ότι έχουμε εντοπίσει καινοτόμους και αποτελεσματικούς τρόπους, τεχνικές ή στρατηγικές επαναλειτουργίας αυτού του είδους των επιχειρήσεων.

Η παραπάνω διάκριση έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί διαχωρίζει τα επενδυτικά σχέδια σε κατηγορίες που καθιστούν δυνατή την ενιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων τους κατά ομοειδείς κλάδους παραγωγής. Επιπλέον, ο κλάδος της κατηγορίας του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου έχει ενδιαφέρον και από

πλευράς συνθηκών ανταγωνισμού ή προτεραιότητας ενίσχυσης από πλευράς της πολιτείας (βλ. στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα, καινοτομία» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως την αγροδιατροφή/βιομηχανία τροφίμων, την ενέργεια, την εφοδιαστική αλυσίδα, τις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες, το περιβάλλον, τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, την υγεία και τα υλικά-κατασκευές), καθώς και των κατάλληλων ή μη υποδομών που διαθέτει ή σχεδιάζει να δημιουργήσει μια χώρα ή μια περιοχή.

Πίνακας 1.2 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον κλάδο δραστηριότητας/παραγωγής

1	Αγροτικά σχέδια επένδυσης
2	Σχέδια επένδυσης μεταλλείων
3	Βιομηχανικά σχέδια επένδυσης
4	Ενεργειακά σχέδια επένδυσης
5	Τουριστικά σχέδια επένδυσης
6	Σχέδια επένδυσης μεταφορών κ. ο. κ.

Με άλλα λόγια, η επιλογή επενδυτικών σχεδίων από τους υποψήφιους επενδυτές σε επιλεγμένους τομείς της οικονομίας, όπου η πολιτεία θέτει προτεραιότητες, αποτελεί ενισχυτικό στοιχείο για τον δυνητικό φορέα μιας επένδυσης, αφού εκ των πραγμάτων, αναμένονται δράσεις υποστήριξης των συγκεκριμένων αυτών προτεραιοτήτων με έργα υποδομής, με ένταξη των επενδυτικών έργων στα κίνητρα επενδύσεων, καθώς και με άλλες ενέργειες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των επιλεγμένων αυτών τομέων της οικονομίας.

Πίνακας 1.3 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με το μέγεθος της επένδυσης

1	Μικρά επενδυτικά σχέδια
2	Μεσαία επενδυτικά σχέδια
3	Μεγάλα επενδυτικά σχέδια

Τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, όταν έχουν σημαντικές αναπτυξιακές συνέπειες («διαχύσεις»), είτε μέσα στον ίδιο κλάδο είτε στους άλλους κλάδους της εθνικής οικονομίας, λέγονται επίσης και στρατηγικές επενδύσεις ή «επενδύσεις-κλειδιά» (για παράδειγμα, ένα συγκρότημα αλουμίνας ίσως αναπτύξει και μονάδες κραμάτων, εάν η πρώτη ύλη του μπορεί να τροφοδοτήσει την ανάπτυξη πολλών βιομηχανικών, βιοτεχνικών και εξαγωγικών μονάδων). Οι μεγάλες αυτές επενδύσεις είναι σκόπιμο να εμφανίζονται ως ολοκληρωμένα συμπλέγματα δραστηριοτήτων, τα οποία συνδέουν οργανικά επιμέρους επενδυτικά σχέδια σε ένα ενιαίο σύνολο, που πραγματοποιείται κατά μία ορισμένη χρονική σειρά και παραγωγική διαδικασία.

Η παραπάνω διάκριση έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον κατά την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων. Φαίνεται ότι τα μεγάλα έργα ελκύουν το ενδιαφέρον, γιατί έχουν εντονότερες αναπτυξιακές διασυνδέσεις και συνέπειες, σε σύγκριση με τα μικρά έργα (π.χ. επίδραση στους άλλους κλάδους της οικονομίας). Απε-

ναντίας, τα σχέδια που αφορούν μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις έχουν υψηλότερες οικονομικές ενισχύσεις από τα εκάστοτε επενδυτικά προγράμματα.

Σε αυτό το σημείο, πρέπει να επισημάνουμε την ιδιαίτερη σημασία του μεγέθους ενός επενδυτικού σχεδίου ως προς τη βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης, αφού η επιλογή ενός άριστου μεγέθους επένδυσης επηρεάζει σημαντικά την επιβίωση και απόδοση της νέας, υπό ίδρυση μονάδας. Για παράδειγμα, ένα μεγάλο μέγεθος επένδυσης χωρίς την ανάλογη διεύθυνση των παραγόμενων προϊόντων στην αγορά στόχου αποτελεί μία εσφαλμένη επιλογή μεγέθους επένδυσης, αφού ένα σημαντικό μέρος της δυναμικότητας της νέας μονάδας θα είναι σε αδράνεια. Επομένως, θα επιδρά ανασταλτικά στην απόδοση των επενδυθέντων κεφαλαίων καθώς και στη βιωσιμότητα της εν λόγω επιχείρησης.

Τα παραπάνω φανερώνουν ότι το μέγεθος της επένδυσης είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, όπως της καταλληλότητας του φορέα επένδυσης, σε συνδυασμό με οργανωτικές, διοικητικές και διαχειριστικές απαιτήσεις καθώς και με τους κινδύνους ή τις προοπτικές του επενδυτικού σχεδίου, του βαθμού αξιοποίησης των εγκαταστάσεων σε συνδυασμό με τη δυνατότητα απορρόφησης των προϊόντων από την αγορά κ.ά.

Πίνακας 1.4 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον φορέα επένδυσης

1	Επενδυτικά σχέδια κοινωνικού ενδιαφέροντος που προωθούνται κατά κανόνα από τους κρατικούς ή τους άλλους παράλληλους φορείς και έχουν ως αντικειμενικό σκοπό την πραγματοποίηση έργων συλλογικής ή κοινωνικής ωφελείας (π.χ. ίδρυση βιομηχανίας υψηλού κόστους για την παραγωγή ενός πολύτιμου θεραπευτικού ορού).
2	Επενδυτικά σχέδια ιδιωτικού ενδιαφέροντος που προωθούνται από τους ιδιωτικούς φορείς και αποβλέπουν στην πραγματοποίηση επενδυτικών έργων που έχουν ως σκοπό την εξυπηρέτηση ιδιωτικών προτιμήσεων και κινήτρων (π.χ. η ίδρυση βιομηχανίας κατασκευής και εμπορίας επίπλων).
3	Σχέδια μικτού ή κοινού ενδιαφέροντος που προωθούνται συνήθως από μικτούς ιδιωτικούς, συνεταιριστικούς, κρατικούς ή ημικρατικούς φορείς, γιατί συγκεντρώνουν το κοινό ενδιαφέρον για την πραγματοποίησή τους (π.χ. δημιουργία ενός δημοτικού πνευματικού κέντρου, στο οποίο όμως θα υπάρχει και ιδιωτική καφετερία ή εστιατόριο) ή δεν υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον από τους ιδιωτικούς φορείς και με ενέργειες των κοινωνικών φορέων—πολιτείας δημιουργούνται προϋποθέσεις υλοποίησής τους.

Τα πρώτα αποβλέπουν σε μία παραγωγική επιδίωξη, ενώ τα δεύτερα έχουν ταυτόχρονα πολλούς παραγωγικούς σκοπούς. Έτσι, για παράδειγμα, ενώ η μονάδα παραγωγής μολυβιών έχει ως σκοπό την παραγωγή ενός προϊόντος, το αρδευτικό φράγμα που χρησιμοποιείται για άρδευση, ύδρευση και διαμόρφωση οδικού κόμβου εξυπηρετεί συγχρόνως πολλούς σκοπούς.

Πίνακας 1.5 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον σκοπό της επένδυσης

1	Επενδυτικά σχέδια επενδύσεων με έναν και μόνο σκοπό
2	Επενδυτικά σχέδια επενδύσεων πολλαπλών σκοπών.

Πίνακας 1.6 Διάκριση των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον βαθμό έντασης στη χρήση και εισροή των συντελεστών παραγωγής

1	Έντασης κεφαλαίου , δηλαδή αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή κεφαλαίου ή τεχνολογίας σε σχέση με τις άλλες εισροές (υλικά, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα, έδαφος) και γενικά αποτελούν επενδυτικά σχέδια μεγάλου ύψους, επιβαρύνοντας σημαντικά το κόστος παραγωγής λόγω των ανάλογων αποσβέσεων. Από την άλλη, όμως, υπόσχονται υψηλές επιδόσεις στον τομέα της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που επενδύουν σε υψηλή τεχνολογία, εφόσον βέβαια συντρέχουν και οι ανάλογες προϋποθέσεις από πλευράς του φορέα της επένδυσης (εξασφάλιση της απαιτούμενης τεχνολογίας λειτουργίας και συντήρησης των μηχανημάτων, επίτευξη ικανοποιητικής διείσδυσης των προϊόντων στην αγορά κ.λπ.).
2	Έντασης εργασίας , δηλαδή εκείνα που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εργασίας σε σχέση με τις άλλες εισροές (υλικά, κεφάλαιο, γενικά βιομηχανικά έξοδα, έδαφος) και γενικά αποτελούν επενδυτικά σχέδια μεσαίου ή μικρού ύψους. Ωστόσο, οι εργατικές δαπάνες των επιχειρήσεων αυτών έχουν μεγάλη συμμετοχή στο συνολικό κόστος παραγωγής. Γι' αυτόν τον λόγο, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή και διερεύνηση, ώστε τα επενδυτικά σχέδια αυτού του είδους να εγκατασταθούν σε περιοχές όπου υπάρχει σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα από πλευράς εργατικού δυναμικού (φθηνό εργατικό κόστος σε σχέση με την παραγωγικότητα του προσωπικού, κατάλληλες γνώσεις και εμπειρίες του προσωπικού με βιομηχανικές και λοιπές επιχειρησιακές δραστηριότητες).
3	Έντασης εδαφικών πόρων , δηλαδή τα επενδυτικά σχέδια που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εδάφους (λ.χ. σχέδια γεωργικής ανάπτυξης) έναντι των υπολοίπων εισροών (υλικά, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα, κεφάλαιο).

Πίνακας 1.7 Διάκριση επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον γεωγραφικό χώρο που καλύπτουν

1	Επενδυτικά σχέδια τοπικής σημασίας
2	Επενδυτικά σχέδια περιφερειακής σημασίας
3	Επενδυτικά σχέδια εθνικής σημασίας
4	Επενδυτικά σχέδια κοινοτικής σημασίας (γεωγραφική κλίμακα της Ε.Ε.)
5	Επενδυτικά σχέδια πολυεθνικής ή παγκόσμιας σημασίας

Θα πρέπει εδώ να επισημάνουμε ότι και η γεωγραφική άποψη έχει επίσης σημαντικό ενδιαφέρον από πλευράς διερεύνησης του επενδυτικού σχεδίου, δεδομένου ότι άλλη είναι η εξέταση μιας επένδυσης που γίνεται για τις ανάγκες της τοπικής αγοράς, ενώ προφανώς διαφορετική προσέγγιση έρευνας θα γίνει για ένα επενδυτικό σχέδιο που απευθύνεται στην ευρωπαϊκή ή διεθνή αγορά. Με άλλα λόγια, επικρατούν άλλες συνθήκες ανταγωνισμού στην τοπική αγορά και πολύ διαφορετικές στη διεθνή. Γι' αυτόν τον λόγο, το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον γεωγραφικό προσανατολισμό, γεγονός που συνεπάγεται εξειδικευμένη ανάλυση της αγοράς στόχου που σχεδιάζει να καλύψει, η οποία προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό και το μέγεθος της επένδυσης.

Πίνακας 1.8 Διάκριση επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον βαθμό του κινδύνου που διατρέχουν

1	Απολύτως εξασφαλισμένα έναντι του κινδύνου και της αβεβαιότητας (μηδενικό περιθώριο κινδύνου)
2	Χαμηλού κινδύνου (ενδεικτικό περιθώριο κινδύνου 0%–3%)
3	Μεσαίου κινδύνου (ενδεικτικό περιθώριο κινδύνου 3%–5%)
4	Υψηλού κινδύνου (ενδεικτικό περιθώριο κινδύνου 5%–8%).

Όπως θα δούμε σε άλλο σημείο, η διάκριση αυτή έχει μεγάλη σημασία για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και της αποδοτικότητας των επενδυτικών σχεδίων.

1.4 Οι συνέπειες των επενδυτικών σχεδίων στην οικονομική ανάπτυξη

Κάθε ανεπτυγμένη και δυναμική κοινωνία οριοθετεί τις προσδοκίες της για το μέλλον, χτίζοντας πάνω στις παραγωγικές δυνάμεις της. Στις σύγχρονες κοινωνίες, αυτές οι δυνάμεις προσδιορίζονται κυρίως από τη ροπή της κοινωνίας για επενδύσεις —και συγκεκριμένα από την προώθηση επενδυτικών σχεδίων για την αύξηση της εθνικής παραγωγής, δηλαδή την οικονομική ανάπτυξη.

Ο απώτερος υλικός στόχος όλων των κοινωνιών σήμερα, κατά γενική παραδοχή, είναι η αύξηση της οικονομικής ευημερίας, η οποία πραγματοποιείται με την κατανάλωση ή χρήση περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών. Όλες οι κοινωνίες δίνουν μεγάλη σημασία στα επενδυτικά σχέδια, γιατί αυτά —όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 1.2— αποτελούν τους κεντρικούς αγωγούς της αύξησης και ροής των αγαθών και υπηρεσιών, και επομένως της οικονομικής ευημερίας.

Με τις επενδύσεις διευρύνεται η παραγωγική δυναμικότητα της οικονομίας και προωθείται στην πράξη η αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών. Οι επενδύσεις έχουν πολύπλευρες και πολλαπλές συνέπειες στην οικονομική και κοινωνική ζωή μιας χώρας για ποικίλους λόγους (βλ. πίνακα 1.9).

Πίνακας 1.9 Βασικές συνέπειες των επενδυτικών σχεδίων και διασύνδεση με την οικονομική ανάπτυξη

1	Προσφέρουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και περιορίζουν έτσι την ανεργία που αποτελεί τη σοβαρότερη οικονομική ασθένεια.
2	Αξιοποιούν συνήθως τους αδρανείς εθνικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους.
3	Επιταχύνουν τη διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης.
4	Αποτελούν το ορθολογικότερο μέσο καταπολέμησης του πληθωρισμού, γιατί ενισχύουν την προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών και την παραγωγικότητα, ενώ προκαλούν πολυσχιδείς προωθητικές επιδράσεις στον παραγωγικό μηχανισμό της οικονομίας.
5	Έχουν σοβαρές αναδιανεμητικές συνέπειες στις παραγωγικές τάξεις και τις διάφορες περιοχές.
6	Ενισχύουν την εξωτερική οικονομική θέση της χώρας, γιατί διευρύνουν τις εξαγωγικές δυνατότητες ή και υποκαθιστούν τις εισαγωγές.
7	Επεκτείνουν τον κύκλο εργασιών της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργούν με αυτόν τον τρόπο δυναμικές πηγές αύξησης των δημοσίων εσόδων.
8	Ενισχύουν την οικονομική σταθερότητα σε περιόδους ύφεσης.
9	Με την καλλιέργεια του κλίματος επιχειρηματικής δραστηριότητας, εδραιώνουν την εμπιστοσύνη στο μέλλον της χώρας.
10	Αποτελούν τον ασφαλέστερο αγωγό για την προαγωγή της τεχνολογικής προόδου, δεδομένου ότι με τις επενδύσεις ενσωματώνεται η προχωρημένη τεχνολογία στην παραγωγική διαδικασία.
11	Αντανακλούν φανερά τον δείκτη της οικονομικής δημιουργικότητας και προοδευτικότητας μιας χώρας.
12	Προβάλλουν το γόητρο της χώρας διεθνώς, γιατί αποτελούν το ισχυρότερο μέσο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της.